

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117216310
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3117216310.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Zuzany Slušnej v spore žalobcu A. B., narodeného dňa XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D. E. F., zastúpeného Občianskym združením OPOS, so sídlom A. Hlinku 1084/24A, Trenčianska Teplá IČO 51 147 688, proti žalovaným 1/ auctio, s.r.o. so sídlom Nitra, Kmeťkova 30, IČO 36 765 121 a 2/ 1.konsolidačná, spol. s r.o. so sídlom Nitra, Radlinského 2, IČO 43 987 397, obaja zastúpení AKMB, s.r.o. so sídlom Nitra, Štefánikova 9, IČO: 52 360 458, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Miroslav Belica, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, určenia neplatnosti právnych úkonov k realizácii dobrovoľnej dražby a o výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 23. septembra 2020, č. k. 12Csp/69/2017-214, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. G. XXXXX-XX zo dňa 24.02.2009 uzavretý medzi F. H.. C. a žalobcom je bezúročný a bez poplatkov.

Vo zvyšnej časti zamietajúceho výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Neodkladné opatrenie nariadené Okresným súdom Trenčín č.k. 12Csp/69/2017-91 zo dňa 10.08.2017 z r u š u j e .

Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zamietol žalobu a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov konania v rozsahu 100 % k rukám ich zástupcu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovaným 1/, 2/ určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru „HypoPôžička“ č. G. XXXXX-XX zo dňa 24.02.2009, ktorý mu poskytol žalovaný 1/, určenia neplatnosti právnych úkonov záložného veriteľa - žalovaného 1/ i dražobníka - žalovaného 2/ smerujúcich k realizácii výkonu záložného práva a dobrovoľnej dražby (pôvodne dňa 15.08.2017) nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX H. XXXX pre k.ú. D. E. F., prikázania súdom žalovanému 1/ výmazu o záložnom práve k nehnuteľnostiam na LV č. XXXX H. XXXX pre k.ú. D. E. F. a náhrady trov konania.

2. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že zmluva o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. G. XXXXX-XX zo dňa 24.02.2009 (predložili v celom rozsahu žalovaní 1/, 2/ na č. l. 109 súdneho spisu) a žalobca bez poslednej strany (č. l. 12 súdneho spisu) bola uzavretá medzi pôvodným veriteľom F. I. C. H. (ďalej len F. H.) a žalobcom a podpísaná obomi zmluvnými stranami dňa 24.02.2009. V zmluve sa uvádza ako Časť A úveru výška úveru v tejto časti 2 973,23 eur/89 571,53 Sk, mesačná

anuitná splátka 146,30 eur/ 4 407,43 Sk bez poistného, počet splátok 240, dátum 1. splátky 20.03.2009, dátum poslednej splátky 26.02.2009, RPMN vo výške 9,39 %, celkové náklady dlžníka 35 112,- eur/ 1 057 784,11 Sk z toho výška istiny je 16 250,- eur/489 547,50 Sk, výška úrokov s poplatkami 18 862,- eur/568 236,61 Sk, priemerná hodnota RPMN 7,30%, účel úveru: bezúčelový, v Čiastke B úveru: 154,98 eur/4 668,93 Sk bude prevedená na účet J. H. ako úhrada výdavkov CFH s poskytnutím tohto úveru, v Čiastke C úveru: bude prevedená na uvedený účet na úhradu pohľadávky banky voči žalobcovi zo Zmluvy č. XXXX vo výške 13 276,77 eur, t. j. refinancovanie iného úveru. Z uvedeného vyplýva, že žalobcovi boli poskytnuté 2 časti úveru a to sumy 2 973,23 eur a 13 276,77 eur - refinancovanie iného jeho úveru, spolu 16 250,- eur a suma 154,98 eur bola vedená ako poplatky za úver, pričom všetky 3 sumy sa zaviazal splácať v mesačných splátkach po 146,30 eur po dobu 240 mesiacov. Žalovaný 1/ predložil k predmetnej úverovej zmluve Žiadosť o úver HypoPôžičky - tlačivo J. H., vyplnenú žalobcom a podpísanú žalobcom dňa 26.01.2009, v ktorej sú uvedené údaje o rodinnom stave žalobcu (slobodný), počet vyživovacích osôb (0), údaje o príjmoch a výdajoch (čistý príjem 614,09 eur, výdavky a zostatok disponibilného čistého príjmu 486,- eur mesačne), vyjadrenie žalobcu, že si úver berie na odkúpenie bytu. K žiadosti bol pripojený mzdový list žalobcu za rok 2008 a report Sociálnej poisťovne na žalobcu týkajúci sa zamestnania žalobcu. Súd prvej inštancie predmetnú úverovú zmluvu posudzoval ako spotrebiteľský úver podľa zák. č. 258/2001 Z. z. a neprihliadol na dôvod žiadosti žalobcu o úver uvedený v Žiadosti o úver, nakoľko pôvodnému veriteľovi - banke nič nebránilo uviesť v úverovej zmluve iný účel úveru ako bezúčelový. Následne súd prvej inštancie vykonal súdnu kontrolu predmetnej úverovej zmluvy podľa zák. č. 258/2001 Z. z., či nejde o bezúročný a bezpoplatkový úver v zmysle § 4 tohto zákona a zistil, že úverová zmluva obsahuje všetky týmto zákonom požadované údaje.

3. K námietke žalobcu ohľadne chýbajúcej náležitosti úverovej zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z., t. j. rozdelenie splátky na istinu, úrok a poplatky, poukázal súd prvej inštancie na závery Súdného dvora EÚ v jeho rozsudku zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15 K. J. L. H./ M. C., podľa ktorého článok 10 ods. 2 písm. h) až j) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej, podľa ktorej musí zmluva o úvere špecifikovať rozpis každej splátky určenej, podľa prípadu, na amortizáciu istiny, splatenie úrokov a ostatných nákladov. Súd prvej inštancie vychádzal z tohto rozhodnutia v zmysle čl. 2 CSP a považoval úverovú zmluvu v súlade s písm. i) ust. § 4 ods. 2 cit. zákona.

4. Súd prvej inštancie, vzhľadom na tvrdenia žalobcu ohľadne absencie uvedenia správnej výšky RPMN v úverovej zmluve, zistil, že dlžník - žalobca mal za všetky 3 sumy úveru platiť mesačne po 146,30 eur po dobu 240 mesiacov, t. j. spolu zaplatiť sumu 35 112,- eur ako celkové náklady celého úveru. Skontroloval výšku RPMN k týmto splátkam úveru vo výške 16 250,- eur a zistil jej hodnotu 9,40 % a ešte aj s poplatkom za poskytnutie úveru 154,98 eur vo výške 9,55 %. V predmetnej zmluve bola uvedená RPMN k úveru vo výške 16 250,- eur vo výške 9,39 %, ktorá je nepatrne odlišná od výpočtu súdu, preto súd prvej inštancie mal za to, že bola splnená aj táto zákonná podmienka podľa písm. j) § 4 ods. 2 cit. zákona č. 258/2001 Z.z. Podľa Súhrnných informácií o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch v 1.Q roka 2009 pre spotrebiteľské úvery so zabezpečením od 1 500,- eur do 6 500,- eur so splatnosťou od 10 rokov bola priemerná RPMN vo výške 8,72 %. V predmetnej úverovej zmluve bola uvedená úroková sadzba vo výške 8,80 % ročne a podľa internetového Prehľadu úrokových sadzieb pre domácnosť pre spotrebiteľské úvery splatné nad 5 rokov, predloženého samotným žalobcom, bola hodnota 8,8142 % ročne. Nešlo o neprimeranú úrokovú sadzbu v období uzavretia predmetnej úverovej zmluvy. Súd prvej inštancie nezistil, že by predmetná úverová zmluva nemala náležitosti spôsobujúce jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť, ani že by bola v rozpore s dobrými mravmi v časti výšky úrokovej sadzby s následkom neplatnosti v tejto časti.

5. K námietkam žalobcu ohľadne skutočného veriteľa z predmetnej úverovej zmluvy súd prvej inštancie zistil, že spoločnosť J. N. K. H. zabezpečovala, „sprostredkovala“ úvery pre F. H., zabezpečovala administratívu spojenú s vyhlásením predčasnej splatnosti úverov, vymáhaním pohľadávok a pod. Samotná úverová zmluva bola podpísaná F. H., žalobca sa s úverovou zmluvou i podmienkami oboznámil, súhlasil s ňou a prejavil slobodnú vôľu byť ňou viazaný svojim podpisom. Teda žalobca bol oboznámený, kto je veriteľom z predmetnej úverovej zmluvy a to F. H.. Žalobca je spotrebiteľom a i priemerná znalosť spotrebiteľa a jeho obozretnosť postačujú na prečítanie s porozumením, že

poskytovateľom úveru podľa predmetnej úverovej zmluvy bol F. H. a nie J. N. K. H. a úrok je vo výške 8,80 % ročne.

6. K námietke žalobcu, že F. H. už pri podpise zmluve nepostupovala s odbornou starostlivosťou, neskúmala jeho bonitu, nepýtala sa ho na jeho situáciu v rodine, či bude schopný úver splácať alebo nie, súd prvej inštancie bez pochybností zistil, že tieto tvrdenia žalobcu nie sú pravdivé, pretože žalovaný 1/ predložil k predmetnej úverovej zmluve Žiadosť o úver hypopôžičky - tlačivo J. H., vyplnenú žalobcom a podpísanú žalobcom dňa 26.01.2009, v ktorej sú uvedené údaje o rodinnom stave žalobcu (slobodný), počet vyživovacích osôb (0), údaje o príjmoch a výdajoch (čistý príjem 614,09 eur, výdavky a zostatok disponibilného čistého príjmu 486,- eur mesačne), vyjadrenie žalobcu, že si úver berie na odkúpenie bytu. K žiadosti bol pripojený mzdový list žalobcu za rok 2008 a report Sociálnej poisťovne na žalobcu týkajúci sa zamestnania žalobcu. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu v časti o určenie jej bezúročnosti a bezpoplatkovosti zamietol ako nedôvodnú a predmetnú zmluvu považoval za platnú. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1, 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), ods. 3, 4 zákona č. 258/2001 Z. z., § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 a 5, § 54 ods. 1, 2. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

7. K ďalším žalovaným nárokom žalobcu, a to k určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaných 1/, 2/ smerujúcich na základe predmetnej úverovej zmluvy a záložnej zmluvy k realizácii dobrovoľnej dražby súd prvej inštancie uviedol, že žalobu v tejto časti zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c) CSP z dôvodu, že žalobca nežaloval určenie, či tu právo je alebo nie je a žiadny osobitný právny predpis neumožňuje podať žalobu o určenie neplatnosti právnych úkonov veriteľa a dražobníka, smerujúceho k realizácii dobrovoľnej dražby. Osobitný predpis umožňuje podať žalobu iba na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Zdôraznil, že súd nemá podľa ustanovení CSP v právomoci nariaďovať žalovanému 1/, aby vymazal zápisy na liste vlastníctva o záložnom práve k nehnuteľnosti a o výkone záložného práva podľa § 137 CSP, preto zamietol žalobu v tejto časti ako nedôvodnú.

8. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vytýkal súdu prvej inštancie, že jeho rozhodnutie je z hľadiska posúdenia zamietnutia nároku arbitrárne/nepreskúmateľné. Uviedol, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, že by oboznámil strany sporu o sporných a nesporných skutočnostiach a o predbežnom právnom posúdení veci (§ 181 ods. 2 CSP), nevykonal dokazovanie listinami navrhovanými žalovanými až do takej miery, že znemožnil žalovaným výkon ich procesných práv do tej miery, že bolo porušené ich právo na spravodlivý súdny proces, pričom vzniknuté nedostatky nemožno napraviť v odvolacom konaní a zároveň nesprávne právne posúdil vec v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. a zákona č. 250/2007 Z. z., čím porušil rovnosť strán a právo na spravodlivý súdny proces. Vytýkal súdu prvej inštancie, že v bode 20 svojho rozsudku uviedol, že namietal len chýbajúcu náležitosť úverovej zmluvy podľa písm. i), t. j. z rozdelenie splátky na istinu, úrok a poplatky, k čomu zaujal názor Súdny dvor EÚ, a preto sa zaoberal iba touto náležitosťou a iné chýbajúce náležitosti či neprijateľné zmluvné podmienky neskúmal, čím porušil právo na spravodlivý súdny proces. Poukázal na znenie ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a mal za to, že zmluva neobsahuje dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, RPMN a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a vytýkal súdu, že uvedené posudzoval v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/128/2016 a znenie § 566 Občianskeho zákonníka. Ďalej uviedol, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu obsahuje nesprávny údaj o RPMN. Dôvodil, že výška poskytnutého úveru nie je 16 404,98 eur, ale iba suma 16 250,- eur a podľa jeho výpočtu je hodnota RPMN 9,5 % a celková cena úveru 35 266,98 eur, pričom v zmluve je uvedená RPMN 9,39 % a celková výška úveru 35 112,- eur. Úver mu nebol poskytnutý vo výške 154,98 eur, čo je neprijateľná zmluvná podmienka, nakoľko podľa bodu B zmluvy išlo o poplatok za poskytnutie úveru. Poukázal na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure z dňa 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06. Mal za nepochybné, že žalovaný nedodrжал pri uzatváraní zákonné náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z.z., a preto je zmluva bezúročná a bez poplatkov. Ďalej uviedol, že nežiadal spoločnosť J. N. K. o úver so záložným právom, ale o úver bez účelu. Zmluva je však vyhotovená z F., od ktorej úver nežiadal a súčasne mu bolo daná na podpis aj zmluva o zriadení záložného práva, pričom zmluvu nepodpisoval na pobočke F., ale v spoločnosti J. N. K., ktorá nemohla poskytovať úvery so zabezpečením nehnuteľnosti.

Používanie takejto zmluvy zakladá nekalú obchodnú praktiku, ktorá je zakázaná (§ 7 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Pokiaľ ide o jeho žalobný petit v časti II - IV, poukázal na ust. § 138 CSP a dôvodil, že chcel zabrániť vydraženiu svojho majetku na základe zmluvy, ktorá nemala predpísané náležitosti a obsahovala neprijateľné dojednania, o ktorých môže rozhodnúť len súd, čo dosiahol vydaním nariadeného neodkladného opatrenia. Mal za to, že je možné domáhať sa neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, nakoľko ide o zmluvu, ktorá súvisí so zmluvou spotrebiteľskou, bola uzatvorená na základe nekalých podmienok a nekalého konania žalovaného 1/ a je možné, aby súd rozhodol o tejto skutočnosti. Žaloba i v tomto rozsahu bola podaná dôvodne a je daný naliehavý právny záujem. Jeho postavenie v zmluvnom vzťahu je neisté a hrozí mu a jeho rodine strata obydli, pričom žalovaní nedisponujú platne uzatvorenou zmluvou o záložnom práve. Poukázal na ust. § 34 ods. 2 zákona č. 162/95 Z. z. Katastrálneho zákona a mal za to, že z citovaného ustanovenia vyplýva, že na obnovenie stavu, aký bol v katastri nehnuteľností pred neplatným právnym úkonom, je potrebné rozhodnutie súdu o neplatnosti právneho úkonu. Vytýkal tiež súdu, že nepostupoval podľa § 138 CSP a nevyzval ho na späťvzatie žaloby alebo úpravu petitu.

9. Žalovaní 1/, 2/ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku neoboznámil strany sporu o sporných, nesporných skutočnostiach a o predbežnom právnom posúdení veci v zmysle § 181 ods. 2 CSP, nevykonával dokazovanie a listinami navrhnutými žalovanými, čím bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, uviedli, že citované ustanovenie § 181 CSP sa vykonáva na pojednávaní a nie je súčasťou odôvodnenia rozsudku. Žalobca sa pojednávania nezúčastnil, a preto o týchto skutočnostiach v dôsledku jeho konania ani oboznámený byť nemohol. Pokiaľ ide o nevykonanie dôkazov navrhnutých žalovanými, uviedol, že o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, rozhodne vždy súd a nemôže táto skutočnosť viesť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tvrdenie žalobcu, že došlo zo strany súdu prvej inštancie k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, nie je možné preskúmať a keďže v odvolaní absentuje tvrdenie žalobcu, ako malo k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu dôjsť. Ďalej uviedli, že súd prvej inštancie preskúmal všetky náležitosti zmluvy o úvere, pričom zotrvali na svojom názore, že uvedený úver „HypoPôžička“ poskytnutý žalobcovi nemôže byť bezúročný a bez poplatkov vzhľadom ku skutočnosti, že sa nejedná o spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z., čo vyplýva už i z názvu zmluvy o úvere ako i z účelu, ktorým bolo nadobudnutie nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie sa zaoberal všetkými náležitosťami zmluvy o úvere, čo uviedol v bode 19 i v bode 21 odôvodnenia svojho rozsudku. Zmluva o úvere je súladná s ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy, poslednom dni splátky, RPMN aj o celkových nákladoch zmluvy. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017, sp. zn. 3Cdo/56/2018, z ktorých vyplýva, že Najvyšší súd SR zjednotil judikatúru zaoberajúcu sa právnou otázkou povinnosti rozdeliť splátku na istinu a úrok spotrebiteľských úveroch, pričom prijal eurokonformný výklad ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. a § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. a dospel k záveru, že v spotrebiteľských úveroch nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky. S účinnosťou od 1. mája 2018 boli slová „a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahradené slovami „frekvenciu splátok a“, aby došlo k odstráneniu možnosti rôzneho výkladu predmetného ustanovenia. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/128/2016 rieši otázky súvisiace s problematikou náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bez ohľadu na potrebu eurokonformného výkladu. Poukázal tiež na skutočnosť, že smernica Rady 87/102/EHS nadobudla účinnosť 11. júna 2008, t. j. v čase pred uzatvorením zmluvy o úvere medzi žalobcom a pôvodným veriteľom, a preto sa vzťahovala aj na túto zmluvu o úvere a ust. § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z. bolo už v čase uzatvorenia zmluvy o úvere potrebné vykladať v súlade s touto smernicou, teda eurokonformne. Zdôraznil, že § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. znie úplne identicky ako § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z. z.. K údajne nesprávnemu údaju o RPMN uviedol, že súd prvej inštancie skontroloval výšku RPMN z úveru vo výške 16 250,- eur a zistil i jeho hodnotu 9,40 % a s poplatkom za poskytnutie úveru 154,98 eur vo výške 9,55 %, v úverovej zmluve je RPMN uvedená zo sumy 16 250,- eur vo výške 9,39 %, čo je nepatrná odlišnosť od výpočtu súdu, a preto aj táto zákonná podmienka podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z. z. je splnená. Uviedli, že skontrolovali výšku RPMN úveru vo výške 16 250,- eur, zistili jeho hodnotu 9,38 % a s poplatkom za poskytnutie úveru 154,98 eur vo výške 9,23 %. Hodnota RPMN sa podľa výpočtov súdu a ich výpočtov líši od RPMN uvedenej v zmluve o 0,01 %, ktorý nemožno vnímať ako skutočný rozdiel či nesprávny výpočet a nemožno na základe tohto vysloviť bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy. Pokiaľ ide o sumu 154,98 eur a tvrdenie žalobcu, že mu nebol úver poskytnutý vo výške, ako bolo uvedené v zmluve o úvere, nakoľko uvedená suma je poplatkom za poskytnutie úveru a poukazoval na rozhodnutie Vrchného

krajinského súdu v Brandenburgu uviedli, že odkaz na rozhodnutie nemeckého súdu je neprípustný, nakoľko SR je zvrchovaný právny štát s vlastným právnym poriadkom a rozhodovacia prax iných štátov nie je možné považovať za ustálenú rozhodovacia prax. Zdôraznili, že zákon č. 128/2001 Z. z. poplatok za poskytnutie úveru nezakazuje, zahŕňa sa k nákladom na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou a platí sa za skutočne dodané plnenie - úver. Výška poplatku 154,98 eur predstavuje 0,95 % zo sumy 16 250,- eur a ide o výšku poplatku primeranú v súlade s dobrými mravmi. Ďalej uviedol, že žalobca návrh zmluvy o úvere prijal a podpísal ho, preto nemohlo dôjsť k rozporu s ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K tvrdeniu žalobcu, že súd ho mal vyzvať na späťvzatie žaloby v časti petitu o výmaz záložného práva a mal ho poučiť o úprave žaloby v súvislosti s jeho nárokmi uvedenými v bode 2 - 3, uviedli, že súd prvej inštancie postupoval správne, hospodárne a v súlade so zásadou rýchlosti, že žalobu v celom rozsahu zamietol jedným rozhodnutím vo veci samej. Ak žalobca tvrdil, že súd prvej inštancie mohol rozhodnúť o tom, že jeho nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, poukázal na ust. § 216 ods. 1, 2 CSP, z ktorých vyplýva, že súd prvej inštancie nemôže prekročiť žalobný návrh, nakoľko by porušil citované zákonné ustanovenie, a preto nebol ani oprávnený túto skutočnosť ako predbežnú otázku skúmať.

10. Ďalšie písomné vyjadrenia k veci podané neboli.

11. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalobcu rozsudkom č. k. 19CoCsp/6/2021-265 zo dňa 26.01.2022 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, keď sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Odvolací súd zároveň zrušil neodkladné opatrenie nariadené Okresným súdom Trenčín č.k. 12Csp/69/2017-91 zo dňa 10.08.2017 a rozhodol, že žalovaní 1/, 2/ majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

12. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) rozhodol uznesením zo dňa 24.10.2023 pod sp. zn. 4Cdo/130/2022 tak, že rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2022 sp. zn. 19CoCsp/6/2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko názor odvolacieho súdu o započítaní poplatku za poskytnutie úveru do celkovej výšky úveru nie je správny.

13. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, viazaný právnym názorom vysloveným dovolacím súdom v tejto veci, zistiac, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/, g/ a h/ CSP), opätovne preskúmal napadnutý rozsudok na podklade odvolania žalobcu podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku I. zmeniť podľa § 388 CSP tak, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. G. XXXXX-XX zo dňa 24.02.2009 uzavretý medzi F. H.. C. a žalobcom je bezúročný a bez poplatkov a vo zvyšnej časti zamietajúceho výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správny.

14. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom závere, že Zmluva o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. G. XXXXX-XX zo dňa 24.02.2009 uzavretá medzi právnym predchodcom žalovaného 1/ F. H.. C. a žalobcom, ktorú posudzoval ako spotrebiteľský úver podľa zák. č. 258/2001 Z.z., obsahuje všetky zákonom požadované údaje.

15. Z obsahu odvolania žalobcu vyplýva, že namietal (okrem iného) aj to, že o poplatok za poskytnutie úveru bol ponížený úver a zároveň bol tento poplatok zahrnutý do výpočtu úrokov z predmetného úveru a teda nie je možné sa stotožniť so správnosťou vypočítanej RPMN.

16. Dovolací súd uviedol, že na to, aby bolo možné konštatovať splnenie povinnosti veriteľa vyplývajúcej z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, musia byť údaje uvedené v spotrebiteľskej zmluve uvedené nielen formálne, ale zároveň musia byť aj úplné, určité, zrozumiteľné a správne. Týmto spôsobom zákonodarcia chráni spotrebiteľa a napĺňa účel sledovaný právnou úpravou spotrebiteľských zmlúv, ktorým je úplné informovanie spotrebiteľa o podmienkach v tomto prípade úverovej zmluvy v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany. Správnosť údajov totiž nepochybne ovplyvňuje rozhodnutie

spotrebiteľa vstúpiť do určitého záväzku. Zároveň spotrebiteľ musí mať možnosť zoznámiť sa so skutočným obsahom právneho úkonu, aby vedel, čo konkrétne je predmetom dojednania a aké sú jeho práva a záväzky z toho plynúce. Ak by sa pripustil výklad, že akýkoľvek údaj (teda aj chybný) uvedený v zmluve spĺňa podmienky § 9 ods. 2 cit. zákona, stratilo by toto ustanovenie zmysel. Jednou z obligatórných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy je aj údaj o výške úveru, ktorého definíciu podáva ustanovenie § 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľ na základe správne v zmluve uvedených informácií o výške skutočne poskytnutého úveru, dostáva jasnú predstavu o celkovej hodnote svojho záväzku, o tom, čo vlastne spláca a akú sumu si skutočne požičal, ako aj to, akú má povahu jeho záväzkov z hľadiska nákladov s ním spojených. Zároveň nesprávne uvedený údaj môže mať za následok vplyv na správnosť ďalších údajov spotrebiteľskej zmluvy a tiež na samotnú výšku záväzkov spotrebiteľa (výšku splátky, úročenie úverovej sumy). Pokiaľ teda údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy nie sú uvedené v zmluve správne, nemožno hovoriť o splnení povinnosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom nesplnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa stáva od počiatku bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch). V tomto smere neexistuje žiadna výnimka a veriteľ sa nemôže zbaviť svojej povinnosti, resp. nemôže konvalidovať nesprávne, či zavádzajúce údaje v zmluve tým, že v nej síce výslovne uvedie, akú čiastku predstavuje náklad, avšak zároveň ho prezentuje ako súčasť poskytnutého úveru, teda aktívum, hoci v skutočnosti ide o náklad spotrebiteľa, a to ani za tej podmienky, že klient súhlasí s okamžitým započítaním nákladu do výšky úveru. V dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o náklad nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru. Navýšenie celkovej výšky úveru o náklady má zároveň aj ten následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj náklad, tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy.

17. V rozsudku vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a.s. sa Súdny dvor Európskej Únie okrem iného vyjadril k požiadavkám na náležitosti spotrebiteľských zmlúv a na otázku vnútroštátneho súdu, akým spôsobom sa má vykladať pojem „celková výška úveru“ obsiahnutý v článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 a pojem „výška čerpania“ obsiahnutý v bode I prílohy I tejto smernice odpovedal, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že dôsledkom takéhoto postupu, t. j. zahrnutia nákladov spotrebiteľa spojených s úverom do výšky čerpania úveru, je podhodnotenie RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru (bod 87). Zároveň informácia o celkových nákladoch úveru umožňuje spotrebiteľovi porovnať ponuky úverov a posúdiť rozsah jeho záväzku (bod 90).

18. Vzhľadom na uvedené závery Súdneho dvora EÚ ako i dovolacieho súdu, ktorého právnym názorom je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP) dospel odvolací súd vychádzajúc zo skutkových zistení súdu prvej inštancie k záveru, že pokiaľ v zmluve uzavretej medzi právnym predchodcom žalovaného 1/ a žalobcom bol neprávne uvedený údaj o výške úveru, nakoľko súčasťou tohto údaju boli i náklady na sprostredkovanie úveru vo výške 154,98 eur, o ktorú sumu bol úver navýšený, nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, ktorý výpočet je závislý od výšky poskytnutého úveru. Pokiaľ uvedené údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy (§ 4 ods. 2 písm. k) zák. č. 258/2001 Z.z.) neboli v zmluve uvedené správne, nie je možné hovoriť o splnení povinnosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom nesplnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa od počiatku stáva bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch.

19. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil tak, že úver poskytnutý žalobcovi na základe Zmluvy o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. G. XXXXX-XX zo dňa 24.02.2009 uzavretý medzi F. H.. C. a žalobcom je bezúročný a bez poplatkov. Ďalšími námietkami žalobcu vo vzťahu k určeniu bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru sa odvolací súd už nezaoberal, nakoľko považoval za postačujúce pre svoje rozhodnutie zistenie, že absentuje správne uvedenie čo i len jedného obligatórneho údaja (RPMN) v predmetnej spotrebiteľskej zmluve.

20. Pokiaľ žalobca vytykal súdu prvej inštancie, že nerealizoval postup podľa § 181 ods. 2 CSP, odvolací súd poukazuje na zápisnicu z pojednávania z č. I. 212, z ktorého postup súdu prvej inštancie v súlade s

ustanovením citovaného zákonného ustanovenia bez akýchkoľvek pochybností vyplýva. Skutočnosť, že žalobca sa na predmetnom pojednávaní nezúčastnil napriek tomu, že mal riadne vykázané doručenie v lehote dlhšej ako 5 dní pred pojednávaním, nemôže mať za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Je nesporné, že predbežné právne posúdenie súdu prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku neuvádza z dôvodu, že rozsudok je už konečným právnym posúdením danej veci.

21. Ďalšie odvolacie námietky žalobcu smerovali k zamietnutiu jeho žaloby v časti ním požadovaných nárokov o určenie, že právne úkony žalovaného 1/ smerujúce k realizácii výkonu záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva sú neplatné, o určenie, že právne úkony žalovaného 2/ smerujúce k realizácii dobrovoľnej dražby sú neplatné a o uloženie príkazu žalovanému 1/ o výmaz záložného práva, keď dôvodil, že súd ho mal vyzvať na späťvzatie žaloby alebo na úpravu žalobného petitu podľa § 138 CSP.

22. K námietke nesprávnej aplikácie ust. § 138 CSP, keď žalobca vytykal súdu prvej inštancie, že ho mal ako spotrebiteľa vyzvať na späťvzatie žaloby a úpravu žalobného petitu v časti ním uplatnených nárokov II. - IV., odvolací súd poukazuje na č. I. 195, z ktorého vyplýva výzva súdu prvej inštancie, ktorým bol žalobca vyzvaný na späťvzatie časti žaloby v ods. II., III., IV. v lehote 30 dní od prevzatia výzvy i s poukazom na ust. § 138 CSP ako zjavne nedôvodnej časti žaloby, pretože od 01.07.2016, t. j. od účinnosti nového Civilného sporového poriadku, podľa § 137 písm. c) nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ale určenie, či tu konkrétne právo na niečo je alebo nie je a okrem toho súd nemá právomoc prikázať žalovanému 1/, aby vymazal zápis na LV č. XXXX, O. XXXX k. ú. D. E. F., ktoré podanie bolo žalobcovi doručené dňa 04.05.2020. Odvolacia námietka žalobcu je preto nedôvodná.

23. Žalobca tiež namietal, že žaloba bola podaná dôvodne v časti o určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaného 1/ smerujúcich k realizácii výkonu záložného práva zo zmluvy o zriadení záložného práva, o určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaného 2/ smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby a o uloženie príkazu žalovanému 1/ o výmaz záložného práva, nakoľko má na požadovanom určení naliehavý právny záujem z dôvodu, že nemôže podať žalobu na plnenie a jeho právne postavenie je neisté, naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva i z § 34 ods. 2 zák. č. 162/95 Z.z. Katastrálny zákon.

24. Odvolací súd zdôrazňuje, že zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Obč. zákonníka). Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Právna úprava Civilného sporového poriadku žalobu na určenie právnej skutočnosti pripúšťa iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). Žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, je potrebné považovať za vadný a neprípustný.

25. Odvolací súd preskúmaním danej veci dospel k jednoznačnému záveru, že v danej veci nie sú splnené zákonné predpoklady prípustnosti žaloby na určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d/ CSP, nakoľko zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva možnosť domáhať sa určenia neplatnosti právnych úkonov smerujúcich k realizácii záložného práva, resp. k realizácii dobrovoľnej dražby, resp. výmazu záložného práva požadovaných žalobcom.

26. Pokiaľ žalobca poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn 6Cdo/137/2017 a § 34ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z. odvolací súd udáva, že predmet sporu v danom konaní je odlišný od nárokov uplatnených žalobcom v tomto súdnom konaní, keď označenom spore súdy posudzovali platnosť/ neplatnosť konkrétneho právneho úkonu (kúpnej zmluvy) a v danej veci žalobca uplatnil žalobou nároky na určenie neplatnosti nešpecifikovaných úkonov žalovaných smerujúcich k realizácii záložného práva, resp. dobrovoľnej dražby, resp. uloženie povinnosti žalovanému 1/ vymazať zápis záložného práva. Odvolací súd sa podrobne oboznámil so skutkovými tvrdeniami žalobcu v žalobe (nielen žalobným petitom) a ostatným obsahom spisu a dospel k záveru, že uvedené žalobcom uplatnené nároky sú procesne neprípustné.

27. Z tohto dôvodu odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti zamietajúceho výroku I (o určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaného 1/ smerujúcich k realizácii výkonu

záložného práva zo zmluvy o zriadeného záložného práva, o určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaného 2/ smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby a o uloženie príkazu žalovanému 1/ o výmaz záložného práva) za vecne správne, napriek tomu, že jeho právne posúdenie v zmysle § 137 písm. c/ CSP (žalobca sa nedomáhal určenia, či tu právo je alebo nie je, domáhal sa určenia právnej skutočnosti) správne nebolo. Právne posúdenie danej veci súdom prvej inštancie v danej časti zamietajúceho výroku I však nemalo za následok nesprávne rozhodnutie o žalobcom uplatnených nárokoch.

28. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej zamietajúcej časti výroku I. ako vecne správny potvrdil.

29. O zrušení neodkladného opatrenia nariadeného Okresným súdom Trenčín, č. k. 12Csp/69/2017-91 zo dňa 10.08.2017 odvolací súd rozhodol s poukazom na ust. § 335 ods. 3 CSP, podľa ktorého súd v rozhodnutí, ktorým zamietol žalobu iba v časti, alebo ktorým zastavil konanie iba v časti, vysloví, či neodkladné opatrenie zrušuje alebo ponecháva v platnosti zohľadňujúc stav konania vo veci samej. V danej veci bol žalobca čiastočne úspešný v časti o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a v časti o určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaných smerujúcich k výkonu záložného práva, k realizácii dobrovoľnej dražby a výmazu záložného práva úspešný nebol. Nariadené neodkladné opatrenie malo žalobcovi umožniť zobjektívizovanie výšky jeho dlhu skôr ako dôjde k predaju zálohu. Konečným rozhodnutím odvolacieho súdu bolo rozhodnuté, že úver poskytnutý žalobcovi je bezúročný a bez poplatkov, čím došlo k naplneniu účelu nariadeného neodkladného opatrenia. Z tohto dôvodu odvolací súd nariadené neodkladné opatrenie zrušil.

30. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, ods. 2, § 255 ods. 2 tak, že pri čiastočnom úspechu každej zo sporových strán vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

31. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).